

sosiáurín

telf. 14720. 11820
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosiáurín

Útgevri:
Fyrirtaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Bláðmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Árni Joensen
Uppseting: Sosiáurín
Prent: Dimmalætting

Harri og frú 376982643

TAÐ TYKIST ikki longur at vera nóg-mikið at eita Jákup, Janus, Bírta o.s.fr. umframt ættarnavn. Nei, nú skalt tú eita eitt nummar. Og hvat skal so hetta nummar brúkast til? Tað fingur vit nóg ymisk svar uppá í lögtinginum undir orðskiftinum um EDV-lóggávu.

EITT AV HESUM svarum kom frá lögtingsformanninum, sum helt fyr, at tað var týðandi, at persónar vórðu rætt identifiseraðir, nú ein kelduskattaskipan skuldi koma fyr. (Identiteturin hevur kanska einki at siga nú???)

ORSØKIN TIL hetta orðaskifti á lögtingi er, at landsstýrið hevur lagt fram eitt uppskot um EDV-lóggávu. Í hesum uppskoti er nóg áhugavert og ikki sørt óhugnaligt. Í staðin fyr at roynd at basa hesi hervulugu skrásetingarsótt sum er rikin inn á okkum uttanfrá, verður økt skráseting stimbra. Uppaftur óhugnaligari er, at tað skal bera til hjá privatum virkjum at selja upplýsingar um privat viðurskifti.

SAMBÆRT UPPSKOTIÐ er loyvt at skráseta upplýsingar um ættarslag, átrúnað, húðarlit, um politisk, kynslig og revsiverd viðurskifti, um heilsu-stand, ovurnýtslu av nýtingarevnum o.t. um so er, at hetta samsvarar við aðra lóggávu. Ikki eiti á upplýsingum at fingið hendur á hjá ávísium monnum ella stovnum.

OG ER NÚ ØLL henda skráseting neyðug? Tað fara vit at ivast ógvuliga nóg í. Torbjørn Poulsen, landsstýrismaðurin, sum hevur lagt uppskotið fram sigur, at ikki er neyðugt, at vit nýta orku uppá at gera okkara lóg tá aðrir høvdu gjørt sínar lógir frammanundan. Hvør skal siga, tað sum sigst at vera neyðugt í Danmark, Noregi, Svøríki o.s.fr. skal sjálvandi eisini vera neyðugt hjá okkum. Ólíka skilabetri var, um vit gjørdur okkara egnu skipan, ætlað til Føroyska samfelagið, sum kann nøkta neyðuga tørvin uttan at skapa okkum óneyðuga stóran, skaðiligan og kunstigan EDV-tørv. Ena hvar heldur tú harri og frú 376982643?

Døgurðatímin?

Hetta skal vera ein áheitan á øll avvarandi og øll áhugaði, um at taka undir við orkuuppskotið frá brúkarafelagnum. Um vit bert halda okkum til tann partin, ið snýr seg um døgurðatíman, so rúmar hann nóg fleiri spurningar og møguleikar enn vit í fyrstu syftu geva okkum far um.

1) Havnar kommuna letur okkum javnan frætta í tølum (milliónum), hvussu nóg bilarnir slita teirra (okkara) vegir. Hvussu nógvar mill. vóru ikki spardar á vegakontoini, um vit høvdu tær »myndritiðir« um dagin í staðin fyr fyra, sum vit nú hava. Hvussu nógvar ferðsluvánlukku høvdu vit ikki samstundis sloppið

ið undan. Nógvar av hesum vanlukku henda sum kunnugt, tá svangir havnamenn hasta heim til døgurða, og somuleiðis tá mettir havnamenn geisparandi aftur aka frá húsum.

2) Hvat hevði tað ikki verið gott um skúlarnir, í samráð við foreldur og onnur avvarandi, høvdu tikið hetta álvarsmál til viðgerðar. Um bornini ikki skuldu heim til døgurða, vóru tey í hvussu so er tvær ferðir um dagin, spard fyr í ferðast gjögnum okkara vanda-mikla bý. Um sloppið varð frá døgurðatímanum, kunnu bornini farið samsvarandi seinri frá húsum á morgni, uttan at hetta hevði nervað undirvisingartímatálið. Hetta

hevði samstundis sloppið teimum undan morgunferðsluni, ið mest er at samanbera við eitt hálv-vaknað kaos.

Vit, sum sjálvi eru ein partur av hesi ferðslu, vera at viðganga, at har valdar ein fløkja av gangandi og súkklandi bornum og hálvvaknaðum bilførarum. Hetta sæst best av hvussu nógvar bilar ið við fúkandi ferð koyra við ótendraðum ljósum, hvussu nógvar ið ikki hava reinskað kavan av rútunum ella so mikið sum turka döggin burtur, áðrenn lagt verður til brots. At hesi børn mang-an eru í størsta livsvanda eru vit øll væl samd um — spard barnalív er eisini eitt slag av orkusparing —

ti vit eiga væl onga dyrari tjóðarogn enn bornini. Tað eru djørv foreldur ið lata børn síni út í hetta morgunkaas, men sum stóðan er býðst ikki annar møguleiki.

Ti vil eg heita á øll ið á ein ella annan hátt hava við hetta at gera um at taka lógvatak saman, hesum máli at gagni. Tað veri seg: Fakfeløg, for-eldrafeløg, skúlarnir og skúlamyndugleikar, kommunalir myndugleikar, Tryggingarsambandið, læknar, lögregla o.a.

Ti, givið er at henda litla broyting við tí stóra virk-ningi í síðsta enda er okkum øllum til fyrimumnar.

X

Dagblaðið og eykaloyvini

Í Dagblaðnum mikudagin 27. januar 1982 er grein á triðju síðu, nevnd Sosiáurín og »brennivins-málið«. Greinin er undirskrivað O.B.

Greinskrivarin ætlar ivaleyst at gera viðmerk-ingar til eina grein, sum stóð í Sosiáurinum tann 23. januar 1982. Men greinskrivarin hevur ikki lisið Sosiáurín henda dagin, í øllum førum ikki øðrvísi enn ein ávísur maður lesur Bibliuna. Annars er greinin ikki ólik øðrum, sum kemur haðani. Hvussu lítið hon hevur við eitt aftursvar til Sosiáurín at gera, kunnu lesararnir

best døma um við at lesa Sosiáurín 23. januar síðu 5 og Dagblaðið 27. januar síðu 3.

Hóast hetta málið, sosiáurín henda dagin skrivaði um, hevur verið nóg frammi, bæði á fólka-munni, í útvarpi og blóð-um, so avdukar dagblaðs-stjórin her, at hann púra einki veit um tað, hann skrivar um.

T.d. tá hann skal bera í bótufloka fyr fulltrúan í Landsstýrinum citat: »Sjálvandi skriva ábyrgd-arfólk undir almenn skjøl eftir bestu sannføring. Tað mundi neyvan verða tey, at fals búið undir, tá

tey gjørdur sína skyldu og skrivaðu undir« citat enda.

O.B. Hvørki Kristoffur Thomassen ella J. P. Ellenderson HØVDU yvirhøvar skrivað undir eykaloyvini! Sum tú jú sjálvur sigur, var talan um fólks loyvi.

Maðurin, sum hevði gjørt tey, er kendur fyr at hava listarligar gávur, og hevði sostatt ikki serliga torført við at gera nakrar undirskriftir, sum líktust bæði teimum hjá lands-stýrisfulltrúnum og hjá einum av starvsfólkunum á skattadeildini. Hetta var tað, maðurin hevði gjørt,

og soleiðis stóð tað eisini í Sosiáurinum.

Tær nýttist ikki at hava ilt av fulltrúnum í Tinga-nesi. Teir eru ikki so býtt-ir, at teir fara at geva einum og sama persóni eykaloyvir til innflutning av 1266 fl. av rúsdrekka, uttan at gruna, at okkurt ikki er sum tað skal.

Annars stendur við síðuna av áður nevndu grein í Dagblaðnum ein grein við yvirskriftini: Gríshald vanligt aftur? Tey, sum lesa Dagblaðið vita, at tað ER vanligt.

Skarvur

Um EDV-lóggávuna

Eftir at hava lisið lógar-uppskotið ígjøgnum, kann ein ikki vera annað enn skelkaður. At hugsa sær, at okkara borgarliga landsstýri, tað liberala, tað frilinta, kann koma við einum so einkisigandi lóg-aruppskoti, sum tað ið umfar EDV-lóggávuna.

Nei, tit borgarligu landsstýrismenn. Vísið í verki, at tit veruliga eru liberalir, frælsislyntir, og

ikki bara í lummanum á stórkapitalistunum. Ella lýða tit av tí, danir kalla »kontrolliderlighed«?

Nakað, sum tit vanliga geva sosialistunum skuld-ina fyr. Ti gera tit tað, so eru lógaruppskotið frá 15/12—81 og 20/01—82 nakað at tilfræðsstillast seg við.

Nei, vit vilja ikki hava eina danska EDV-lóggávu við smærri broytingum.

Vit vilja hava eina lóg, sum ikki loyvir útflutning av upplýsingum. Sum for-bjóðar skráir, ið vera ferdar til at ávara onnur móti handilssambandi og tilíking hjá teimum skrá-settu. (Hetta er beinleiðis loyvt í § 3 stk. 3) sum forbjóðar øllum sensi-tivum upplýsingum at vera skrásettir.

Sum forbjóðar allari samankoyring av upplýs-

ingum, eisini tá tað er til hagfrøðisligt og visunda-ligt endamál. (Persónligt frælsi framum alt).

Til síðst, í Føroyum eru vit bert 40.000 fólk. Tá tað ikki er absolut neyðugt, (tað er prógvað av borgar-stjóranum) so lati okkum vera fri fyr CPR-nr. í há-landi er einki persón-nummar.

Ólherji Hammer

»Tingmoralur«

Mánadagin 25. januar høvdu nøkur í stjórn Fø-roya Arbeðarafelags leitað sær inn á áhoyraraplássid í tinghúsinum, fyr at hoyra hvussu (serliga) málið um binding av av-skrivaðum peningi varð viðgjørt.

Hetta mál varð lagt á ting av sjálfstýrisflokkinum áðrenn nýval var, og

fekk besta viðmæli frá Føroya Arbeðarafelag, og lögdu vit málið inn av nýggjum fyrst í sept. 1981.

Sigast kann, alt fyr eitt, at skulu okkara kosnu tingmenn metast eftir kynstri teirra til at fløkja eitt mál, so tað neyvan greiðist aftur, so hava vit í hvussu er fingið fleiri av

teim røttu.

Ein teirra Agnar Niel-sen, sum ikki visti seg at vita betur enn aðrir, hvat hann hevði til viðgerðar, legði beinleiðis eftir stjórn Føroya Arbeðarafelags og ynskti at vita, hvørju tey vóru, ið har sótu. Annars var, eftir okkara metan, onki samband millum dømi, ið hann kom

við, og tað viðgjørda tingmálið.

Hetta er annars ikki fyrstu ferð, at vit eru álop-in á áhoyraraplássinum av sambandsmonnum í sit-andi samgongu. Tað hendi eisini tá tolllógin var fyr í sept. 1981, og sigur hetta nakað um moralin.

Stjórn Føroya Arbeð-Framhald á síðu 17